

TYRIMAS

„Koks mano mokymosi stilius“

Tikslas:

- Skatinti ir padėti mokiniams pažinti bei suprasti savo mokymąsi.
- Individualizuoti mokymą(si).
- Suburti mokinius veiksmingam darbui grupėmis ar komandomis.

Uždaviniai:

1. Padėti mokiniams išsiaiškinti savo mokymosi stilių ir suprasti, kokie mokymosi būdai jiems tinkamiausi.
2. Paskatinti mokinius pagalvoti apie tinkamiausius mokymosi būdus, padedančius per tą patį laiką išmokti daugiau ir geriau;
3. Ugdyti besimokančiųjų mokėjimo mokytis kompetenciją;
4. Atlikti tyrimo analizę, kad mokytojai įvertintų savo mokinių mokymosi stilius ir pritaikytų savo klasės metodus, kurie geriausiai atitiktų kiekvieno mokinio mokymosi stilių.

Tyrimo dalyviai: muzikos mokyklos mokiniai.

Tyrimo duomenų rinkimo metodai: mokslinės literatūros analizė ir anketinė apklausa.

Tyrimo vykdymo laikas: 2021-02-12 – 2021-02-28.

Manoma, kad žmogaus mokymosi stilių lemia prigimtis, todėl mokinys geriausių rezultatų gali pasiekti mokydamasis savo mokymosi stiliui labiausiai tinkančiais būdais. Tačiau augant ir įgyjant patirties, išmokstama prisitaikyti prie skirtingų situacijų ir pasinaudoti kitiems mokymosi stiliams tinkamais mokymosi būdais.

Mokymosi stilius - asmens pageidaujamas būdas (pažintinis ir elgsenos) reaguoti į mokymosi užduotis, kuris kinta priklausomai nuo aplinkos ar konteksto (Peterson ir kt. 2009). Taigi asmens mokymosi stilius yra kintanti besimokančiojo būseną.

Pasak V. Jadzgevičienės (2015), „Egzistuoja daug ir įvairių mokymosi stilių teorijų ir modelių, kuriuose išskiriami skirtingi mokymosi stilių tipai. Teigiama, kad egzistuoja tiesioginis ryšys tarp mokymosi stiliaus, mokymosi būdų ir mokymosi rezultatų (Schmeck, 1988; Biggs, 2003; Biggs, Tang, 2007). Mokslininkų teigimu, kuo tiksliau nustatomas ryšys tarp besimokančiojo mokymosi stiliaus ir mokymosi veiklos, tuo veiksmingesnis yra mokymasis (Jensen, 2001; Zacharis, 2011; Preidys, Žilinskienė, 2012). Atsižvelgiant į mokymosi stiliui būdingas ypatybes, galima planuoti mokymosi veiklas, parinkti besimokančiajam tinkamus mokymosi metodus.

Nė vienas iš mąstymo ir mokymosi stilių negali aprėpti ir neaprečia viso sudėtingo mokymosi proceso. Nagrinėdami mokymosi stilius matome tik supaprastintą mokymosi proceso vaizdą. Todėl labai svarbu, kad mokymosi stiliaus nustatymo įrankis būtų naudojamas kaip stimulus ir galimybė mokiniams apmąstyti savo mokymosi bei mąstymo procesus, o mokytojams – geriau pažinti

individualias mokinių savybes, bet ne suskirstyti mokinius į kelias nekintamas ir nelanksčias stereotipines grupes.

Mokiniam padedama suprasti, kad mokymosi stilius nerodo žmogaus kompetencijų, o tik nusako polinkius ir tam tikroms veikloms teikiamą pirmenybę. Taip pat siekiama, kad mokiniai suvoktų, jog nėra nei gerų, nei blogų mokymosi stilių ir kad žmonės dažnai turi skirtingiems mokymosi stiliams būdingų bruožų.

Mokinys, žinodamas savo mokymosi stilių, geriau supras save ir tai, kaip jis mokosi. O išsiaiškinęs savo privalumus ir trūkumus galės sėkmingiau mokytis. Pasak V. Jadzgevičienė (2015), „Mokslinėje literatūroje mokėjimas mokytis siejamas su besimokančiojo žiniomis ir supratimu apie savo mokymąsi, asmeninį mokymosi stilių ir mokymosi strategijas, gebėjimais nuolat vertinti ir analizuoti mokymosi patirtį, motyvuota mokymosi veikla“ (Balevičienė, Paurienė, 2013). Galima daryti prielaidą, kad asmeninio mokymosi stiliaus pažinimas susijęs su mokėjimo mokytis kompetencija, kurios svarba pabrėžiama Europos ir Lietuvos švietimo dokumentuose.

R. Bandler ir J. Grinder išskyrė šiuos mokymosi stilių modelius: regimasis (vizualinis), girdimasis (audialinis) ir motorinis - veikimo (kinestetinis). Kad mokiniai galėtų nusistatyti savo mokymosi stilių, reikia juos mokyti stebėti ir suprasti savo mokymąsi, intuityviai pasirenkamus mokymosi būdus, pažinti stipriąsias ir silpnąsias puses. Mokytojas turėtų išmokti kreipti dėmesį į mokinių reakcijas skirtingose mokymosi situacijose ir atitinkamai pritaikyti užduotis bei jų atlikimo būdus.

Mokykloje vasario mėnesį buvo atliekamas tyrimas „Koks mano mokymosi stilius“.

Tyrimo rezultatų aptarimas

Mokiniam buvo pasiūlomas klausimynas, skirtas nusistatyti savo vyraujančią mokymosi stilių.

➤ Atlikdami tyrimą mokiniai ugdėsi gebėjimą pažinti save, išsiaiškinti, koks mokymosi stilius jiems yra būdingiausias, bei geriau suprasti savo mokymosi ypatumus, pasinaudoti turimais privalumais ar kompensuoti trūkumus.

➤ Mokytojai, žinodami mokinių mokymosi stilius, galės parinkti jiems priimtinesnę veiklą pamokoje, individualizuoti namų darbų užduotis, lanksčiau taikyti įvairius mokymo metodus ir medžiagą, kad ugdymo turinys taptų prieinamas ir patrauklus kuo didesnei daliai mokinių ir kuo daugiau jų patirtų mokymosi sėkmę.

➤ Peržiūrėdami klausimyno rezultatus mokiniai rado patarimų, skatinančių susimąstyti apie tai,

kokiais būdais mokydami jie galėtų pasiekti geresnių rezultatų.

Teorinė literatūros šaltinių ir mokinių anketinio tyrimo apie mokymosi stilių analizė parodė, kad skirtingi vaikai mokosi skirtingai. Didžioji dalis tyrimo dalyvių nurodė regimąjį (vizualinį) mokymosi stilių. Nors daugelio tyrinėtojų iškelta hipotezė, kad muzikuojančių vaikų mokymosi

stilius yra girdimasis (audialinis). Ši hipotezė nepasitvirtino. Nemaža dalis vaikų mokosi įvairiais būdais ir stiliais, todėl nenurodė dominuojančio.

Pasiūlymai ir rekomendacijos

- Mokiniam nusistačius savo mokymosi stilių turėtų vykti individualūs pokalbiai, apibendrintų rezultatų aptarimas, numatant, kaip tobulinti mokymą ir mokymąsi. Skatinant mokinius tobulėti, galima padėti jiems įvaldyti naujus skirtingiems stiliams tinkančius mokymosi būdus ir strategijas. Su mokinių mokymosi stilių nusistatymo rezultatais galima supažindinti tėvus ir su mokiniu dirbančius mokytojus, kad jie galėtų padėti mokiniams mokytis, parinkti jiems tinkamiausius mokymo ir mokymosi būdus.
- Mokytojai, išsiaiškinę, kokie yra vyraujantys mokinių mokymosi stiliai, gali geriau pritaikyti naujos medžiagos pateikimo ir mokymosi būdus, mokymosi ir vertinimo užduotis.
- Atsižvelgiant į tikslą ir jam įgyvendinti numatomas veiklas, gali būti suburiamos skirtingų mokymosi stilių arba vienodo vyraujančio stiliaus mokinių grupės. Tikėtina, kad skirtingų mokymosi stilių mokinių grupės geriau atliktų skirtingo pobūdžio užduotis, kūrybiškiau spręstų problemas, o to paties stiliaus – veiksmingai naudotų visiems grupės nariams priimtinausius mokymosi ir veiklos būdus.

Tyrimą atliko mokytoja metodininkė Diana Venckienė
2021-02-28

NAUDOTA LITERATŪRA

Jadzgevičienė, V. (2015). Mokymosi stilių ir mokymosi metodų dermė kaip studentų programavimo gebėjimų ugdymosi veiksnys, Daktaro disertacija, Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, Vilnius

Peterson, E. R., Rayner, S. G., Armstrong, S. J. (2009). Herding cats: In search of definitions of cognitive styles and learning styles. ELSIN Newsletter, an international forum, Winter 2008–2009.

Prieiga per internetą: <http://www.elsinnews.com>.

Mokymosi stiliaus nustatymo įrankis, Kompetencijų ugdymas. Prieiga per internetą: <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/mmkvi/mokymosi-stiliaus-nustatymo-irankis/>

Mokymosi stiliaus - mokymo(si) strategijų ir metodų pasirinkimo instrumentas

Regimasis (vizualinis)

Girdimasis

Motorinis (kinestetinis)

Siekiant, kad į besimokantįjį orientuotas mokymas nebūtų tik graži idėja, būtina ir visą mokymo(si) procesą organizuoti taip, kad centrine šio proceso figūra būtų besimokantysis.

Vienas iš būdų tai pasiekti, beje pakankamai veiksmingas, yra mokymo(si) proceso organizavimas, atitinkamai besimokančiojo mokymosi stiliui.

Visos šiandien egzistuojančios mokymosi stilių klasifikacijos iš esmės remiasi idėja, kad skirtingiems žmonėms būdingi skirtingi informacijos priėmimo ir jos tvarkymo būdai, tik kiekviena šių klasifikacijų turi savitą šio proceso nagrinėjimo prieigą. Tai reiškia, kad skirtingos mokymosi stilių klasifikacijos ne tik nepaneigia viena kitos, bet, priešingai, papildo viena kitą.

*Skiriami trys pagrindiniai informacijos priėmimo bei tvarkymo būdai: **regimasis, girdimasis ir motorinis.***

Mokymasis stebint, matant (angl. learn through seeing...)

V. Chow (2008) teigė, kad vizualiai besimokantieji yra geri skaitytojai, mėgsta impresionistinę ir šiuolaikinę klasikinę muziką, mėgaujasi muzikos teorija ir analize. Jiems labiau patinka rašytiniai nurodymai, o ne žodiniai.

Pasak A. Smith (1999), *regimąjį* stilių, arba dar vadinami vizualai turi labai gerą vaizdinę atmintį ir gali joje atkurti net prieš keletą metų matytas scenas, objektus bei veidus. Informaciją jie geriausiai suvokia ir įsimena, kai ją mato, todėl jiems patinka, kai informacija pateikiama vaizdžiai: naudojant schemas, plakatus, minčių žemėlapius, išryškinant esminius žodžius. Vizualai taiko vaizdinę ortografijos strategiją, t. y. tardami žodžius, mato juos bei jų sudėtines dalis. Norėdami suprasti informaciją, vizualai būtinai turi ją pamatyti. Kai užduotys, nurodymai yra tik pasakomi,

šio tipo žmonės patiria sunkumą: neprisimena ar klaidingai ją supranta. Vizualinio informacijos priėmimo ir tvarkymo tipo žmonėms geriausia sėdėti klasės priekyje (taip pat ir kine, teatre, sporto varžybose), kad galėtų netrukdomi matyti, kas yra rodoma, kad matytų mokytojo kūno kalbą, jo veido išraišką, net kitų mokinių galvos gali jiems būti vizualiniu trukdžiu. Kadangi vizualinio informacijos priėmimo ir tvarkymo tipo žmonės mąsto vaizdais, to jiems reikia geresniam pamokos turinio supratimui. Vizualai dažniausiai kalba greitai, pakeltu tonu, naudoja daug nurodančiųjų gestų, ore braižo schemas, pasakodami jie dažniausiai naudoja žodžius, apibūdinančius išvaizdą, aplinką (kaip kas nors atrodė). Skaitydami jie įsivaizduoja (vaizduotėje mato) tai, ką perskaitė ir taip įsidėmi, supranta. Net mokytis žodžius jiems geriau sekasi, kai susikuria žodį atitinkantį vaizdą. Klausydamiesi pasakojimo, aiškinimo, dalyvaudami klasės diskusijoje, jie linkę užsirašinėti, pasižymėti detales ir pan., tam, kad geriau suvoktų informaciją. Dauguma vizualų mėgsta mokytis vieni.

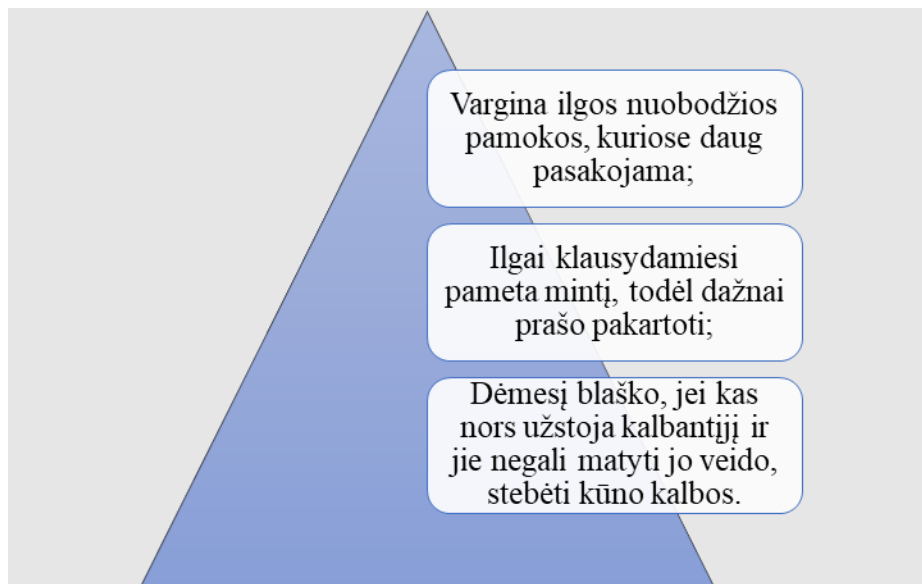
Regimojo stiliaus žmonės dažnai vartoja „vizualinius“ teiginius:

✓ „pažvelkime į tai“,	✓ „pasirodo, tu buvai teisus“,
✓ „matai, viskas gerai“,	✓ „ateitis <i>atrodo</i> miglota“,
✓ „aš tau <i>parodysiu</i> (nupiešiu, užrašysiu)“,	✓ „ar aš pakankamai <i>aiškiai</i> tai atskleidžiau“,
✓ „niekad nepamiršiu to <i>veido (vietos)</i> “,	✓ „ <i>matau</i> šviesą tunelio gale“,
✓ „tai <i>atrodo</i> gerai“	✓ „pažvelk į tai iš mūsų perspektyvos“ ir pan.
✓ „(ne)galiu <i>įsivaizduoti</i> “,	

Kokios regimojo stiliaus žmonių stiprybės?

- ✓ Geba lengvai prisiminti užrašytas natas;
- ✓ Lengvai įsimena kūriniuose užrašytą pirštuotę ir rankos padėtį.
- ✓ Jiems patinka vaizdiniai pristatymai (pateiktys);
- ✓ Mėgsta fotografijas, iliustracijas;
- ✓ Patinka puošti ir tvarkyti aplinką, kurioje mokosi;
- ✓ Pastebi aplinkos elementus klasėje ar kitoje erdvėje;
- ✓ Užduotis geriau supranta pateiktas raštu;
- ✓ Gali nustebinti puikia fotografine atmintimi;
- ✓ Gali prisiminti informacijos vietą lape (kaip buvo išdėstyta);
- ✓ Mokosi struktūruotai, organizuotai;
- ✓ Mėgsta piešti, spalvinti, kopijuoti.

Kokios regimojo stiliaus silpnosios pusės?

Kaip mokyti ir mokytis?

R. Neuburg ir V. Harris (2003) pateikia patarimų, kaip reikėtų mokytis skirtingų tipų žmonėms. Jei dominuoja regimasis - vizualinis informacijos priėmimo būdas, rekomenduojama:

REGIMAJAM STILIUI TINKAMI MOKYMOSI/ DARBO BŪDAI

- Fotografijų, iliustracijų, įrašų peržiūra;
- Rašymas (muzikinių tekstų analizės);
- Skaitymas (knygos, žurnalai);
- Koncertų rengimas;
- Video įrašų kūrimas ir muzikos kūrinių įrašų peržiūra;
- Muzikinių kryžiažodžių kūrimas ir sprendimas;
- Pateiktys (kūrimas ir peržiūra).

MOKYTOJAMS (kaip mokyti)

- Pateikti kiek galima daugiau ir įvairesnės vaizdinės medžiagos;
- Padarykite atliekamų kūrinių vaizdo įrašus arba pateikite vaizdo pavyzdžių, kuriuos mokiniai galėtų peržiūrėti namuose ir pamokoje;
 - Pasistengti, kad demonstruojama mokomoji medžiaga būtų kokybiškai parengta, sisteminga, nuosekli;
 - Mažesniems vaikams naudoti įvairias spalvas (natų aukščio kryptį paryškinti, pvz. naudoti mėlyną „į viršų“ (mėlynas dangus yra aukštai); žalia „žemyn“ (žalia žolė yra ant žemės);
 - Muzikos atlikimą pateikti vaizdingais pavyzdžiais (kad vaizduotėje būtų galima pamatyti vaizdą, ne tik išgirsti);
 - Atliekamuose kūriniuose paryškinti pirštuotę, dinamikos ženklus;

- Naudoti multimediją ir kitas IT;
- Paraginkite mokinius nupiešti piešinį, kuriame pavaizduotas jų kūrinys, kad būtų lengviau įsiminti ir išreikšti;
- Naudoti fotografijas, iliustracijas ir kitas vaizdines priemones;
- Naudoti vaizdinį stilių (mokiniai geriau supras, jei mokytojas pats pademonstruos atliekamą kūrinį).

Girdimasis stilius

Mokymasis klausantis (angl. learn through listening...)

V. Chow (2008) teigė, kad besimokantieji girdimuoju stiliumi turi puikią muzikinę klausą ir mėgaujasi klausydamiesi muzikos bei diskutuodami apie jos stilių ir toną. Jie mėgsta dainuoti ir klausytis įrašų. Besimokantys klausytojai mąsto melodingai ir teikia pirmenybę muzikai, turinčiai aiškią melodinę liniją, pavyzdžiui, Chopino ir Šuberto muzikai.

Girdimojo stiliaus žmonės turi gerą girdimąją atmintį ir gali atkurti situacijas, mintyse „klausydamiesi“ dialogų. Iš garsų, muzikos, diskusijų, žodinių pranešimų jie gauna daugiau informacijos negu kiti. Informacijos suvokimui jiems svarbus yra ne tik tekstas, bet ir kalbėjimo tonas, greitis, intonacija, balso tembras ir kiti niuansai. Žiūrėdami filmą, girdimojo stiliaus žmonės daugiau dėmesio kreipia į garso takelį, jų galvoje dažnai skamba kokia nors melodija, jie mėgsta ką nors niūniuoti. Jiems patinka diskusijos, paskaitos, pasisakymai, garso įrašai bei įvairūs žaidimai žodžiais. Jie mėgsta garsiai skaityti ir klausytis garsiai skaitomų istorijų. Jiems klausantis, žvilgsnis tampa tarsi nematantis, ausis atsukta į garso šaltinį. Mokydamiesi garsiai skaito arba „kalbasi su savimi“, aiškiai atskiria ir moduliuoja garsus, kad pabrėžtų mintį. Jų rankų gestai - akomponuojantys: punktų skaičiavimas lenkiant pirštus, gilus įkvėpimas prieš pasakant pagrindinę mintį ir pan. Jiems patinka, kai instrukcijos pateikiamos žodžiu, akcentuojant veiksmų atlikimo tvarką, pakartojant ir apibendrinant. Jiems geriau mokytis įsirašant pamoką, o vėliau įrašą perklausant.

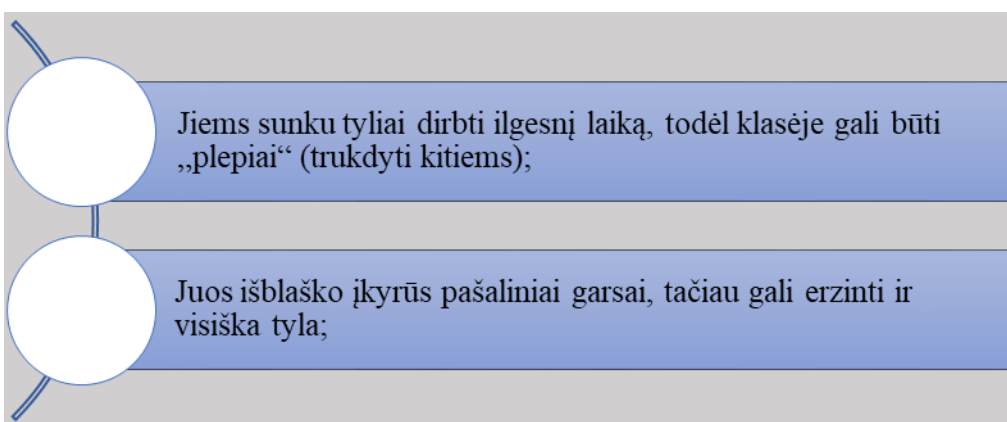
Girdimojo stiliaus žmonės vartoja „audialinius“ teiginius:

<ul style="list-style-type: none"> ✓ „girdžiu, ką sakai“, ✓ „skamba puikiai“, ✓ „jau girdžiu pavojaus varpus“, ✓ „vienąsyk tai nuskambės per visą šalį“, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ „visi tik ir šneka apie tai“, ✓ „ta idėja zyzia mano galvoje“, ✓ „tai man nieko nesako“, ✓ „man nepatinka jo tonas“ ir pan.
--	--

Kokios girdimojo stiliaus žmonių stiprybės?

- ✓ Turi gerą klausą, jaučia ritmą;
- ✓ Mėgsta muziką, dainavimą. Dažniausiai gerai dainuoja, groja koku nors instrumentu;
- ✓ Yra jautresni garsams, juos geriau skiria;
- ✓ Garsai (muzika) sukelia emocijas;
- ✓ Geriausiai prisimena ir supranta tai, ką girdėjo ar ką sakė patys;
- ✓ Jei ko nors nesuprato, aiškinasi tai diskutuodami, kalbėdamiesi;
- ✓ Gerai įsidėmi žodines instrukcijas;
- ✓ Gerai prisimena vardus;
- ✓ Patinka stebėti ir rengti „garsinius“ pristatymus (ką nors pasakoti, naudoti muziką);
- ✓ Patinka diskusijos, darbas grupėse.

Kokios girdimojo stiliaus žmonių silpnosios pusės?

Kaip mokyti ir mokyti? Jei dominuoja girdimasis informacijos priėmimo būdas, geriausia mokyti:

GIRDIMAJAM STILIUI TINKAMI MOKYMOŠI/ DARBO BŪDAI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Draugų (klasės, grupės) mokymas; ➤ Diskusijos; ➤ Įrašų (tiek mokomųjų, tiek muzikinių) klausymasis; ➤ Vaizdo įrašų, filmuotos medžiagos peržiūra; ➤ Dainavimas, grojimas instrumentu; ➤ Vaidinimai miuzikluose; ➤ Muzikiniai žaidimai; ➤ Dainų ar poezijos rašymas; ➤ Pasakojimas ir pan.; ➤ Grojimas vienu ar keliais instrumentais.

MOKYTOJAMS (kaip mokyti)

- Kalbant atkreipti dėmesį į balso toną, kalbėjimo greitį, išnaudoti šias priemones, kai norima pabrėžti, atkreipti mokinių dėmesį;
- Pamokos metu įsitikinti, ar mokiniai gerai girdi mokytoją (pvz.: ar netrukdo garsai gatvėje ir pan.);
- Mokiniai turėtų įrašyti savo kūrinių garso įrašus, kuriuos galėtų peržiūrėti namuose;
- Leisti mokiniams klausinėti;
- Pristatydami naujus muzikinius žanrus ar muzikines formas vaikams patys pagrokite ar leiskite paklausti garso įrašus, kartu įtraukdami mokinį į diskusiją;
- Mokinį jungti į grupes (chorą, ansamblį, orkestrą);
- Pamokų metu naudokite „solfedžiavimo“ metodą ar niūniuokite jo atliekamą muzikinį kūrinį, skatinkite mokinį sukurti melodijai tekstą;
- Naudojant IT, atkreipti dėmesį į garsus (pvz.: demonstruojant skaidres parinkti tinkamą muzikinį foną ir pan.);
- Leisti ritmuoti, repuoti ir pan.

Motorinis (Kinestetinis) stilius

Motorinio stiliaus žmonės pasaulį pažįsta lytėdami ir dalyvaudami.

Pasak V. Chow (2008), kinestetiniu stiliumi besimokantįjį, apibūdino kaip tą, kuris mėgsta išbandyti naujus dalykus ir negali nusėdėti vietoje. Jie labiau mėgsta repertuarą su aiškiais akordais ir mėgaujasi muzika, kurioje harmoninga harmonija, pavyzdžiui, Bramso ir Šumano kūriniais.

Jie lengvai prisimena įvykius bei gali įvardyti su jais susijusius jausmus ir pojūčius. Jiems patinka fizinė veikla, žaidimai lauke, ekskursijos, mokymasis veikiant (projekto metodas). Kalbėdami jie dažnai tarsi imituoja tai, apie ką pasakoja. Geriausios idėjos jiems kyla judant (bėgiojant ir pan.). Laisvalaikį jie leidžia aktyviai, nepatinka sėdėti namuose. Kalbėdamiesi su kitu žmogumi mėgsta liesti jo ranką ar petį, prieiti arti.

Kadangi jie fiziškai labai aktyvūs, jiems mokantis būtinos reguliarios pertraukėlės. Tokiems žmonėms patinka, kai užduotys pateikiamos emocionali, demonstruojant realius objektus, naudojant daug gestų ir mimikos elementų.

Motorinio stiliaus žmonės vartoja tokius teiginius:

✓ „jaučiu, viskas bus gerai“,	✓ „pamečiau mintį“,
✓ „ar jau galima to imtis?“,	✓ „tai buvo gilus išgyvenimas“,
✓ „esu sukrėstas to, ką patyriau“,	✓ „ši mintis pati svaričiausia“,
✓ „aš jau pakeičiau savo poziciją“,	✓ netrukus žengsime platų žingsnį“ ir pan.

Kokios motorinio stiliaus žmonių stiprybės?

- ✓ Gerai prisimena, ką darė, ką čiupinėjo, kokie pojūčiai buvo;
- ✓ Prisimena, kaip ką nors padaryti, jei kartą tai jau darė;
- ✓ Turi gerą kūno, akies – rankos koordinaciją;
- ✓ Mokantis patinka praktinės užduotys;
- ✓ Patinka ką nors kurti, daryti pagal mokomąją medžiagą;
- ✓ Patinka naudotis kompiuteriu;
- ✓ Fiziškai (gestais, mimika, kitais judesiais) išreiškia susidomėjimą, susižavėjimą;
- ✓ Yra jautrūs aplinkai: jaučia įvairias tekstūras, kitas paviršių savybes;
- ✓ Jie mėgsta eksperimentuoti.

Kokios motorinio stiliaus žmonių silpnosios pusės?

- ✓ Sunku ilgesnį laiką nusėdėti vienoje vietoje (kyla įtampa, jaučiasi nepatogiai);
- ✓ Klausydami turi ką nors veikti rankomis (maigyti, žaisti ir pan.);
- ✓ Mokydamiesi mėgsta užkandžiauti;
- ✓ Gali turėti dėmesingumo problemų.

Kaip mokyti ir mokytis? Jei dominuoja motorinis stilius, rekomenduojama:

MOTORINIAM STILIUI TINKAMI MOKYMOŠI/ DARBO BŪDAI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apčiuopiamų pavyzdžių pateikimas; ➤ Judėjimas (siūbavimas) ➤ Veikimo principo demonstravimas; ➤ Koncertų lankymas; ➤ Mokyti per žaidimą; ➤ Taikyti metodą „nuo visumos prie dalies“; ➤ Svarbu visą laiką būti užimtiems.

MOKYTOJAMS (kaip mokyti)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leisti mokiniams padaryti pertraukėlę ir pajudėti; ➤ Muzikuojant leisti susitelkti ne tik į pojūčius; ➤ Groti kūrinį naudojant skirtingą artikuliaciją („legato“ ar „staccato“); ➤ Paskatinti mokinius tai, ką jie klauso, užsirašyti savo ranka, o tai, kas duodama padalomojoje medžiagoje, persirašyti; ➤ Mokantis naujos medžiagos, leisti (ar net liepti) jiems atsistoti, vaikštinėti; ➤ Mokyti per žaidimą (pakartoti kūrinį su ryškesne dinamika); ➤ Mokantis groti kūrinėlius išbandyti įvairių tempą („Adagio“, paskui „Andante“, o paskui „Allegro“!); ➤ Paraginkite mokinį sugroti kūrinėlį su skirtingais registras, kūrinio dalis skirtingomis

išraiškos priemonėmis;

- Parodykite pirštų techniką „žaisdami“ ant mokinio dilbio (stalo, knygos, stiklo ir kt.), o tada paprašykite mokinio išbandyti judesį, naudojant mokytojo dilbį;
- Naudoti IT;
- Teikti gyvus, tikrus, mokiniams aktualius pavyzdžius;
- Teorija + praktinis pritaikymas = sėkmė!.

KOKS MANO MOKYMOŠI STILIUS?

Kodėl kai kuriems mokiniams be vargo sekasi mokytis, o kitiems toje pačioje klasėje su tomis pačiomis priemonėmis – ne taip sėkmingai? Mokyti galima įvairiais būdais: kompiuteriu ir grupėje kartu su kitais, klausantis muzikos kūrinų ar pasakojimo, dirbant savarankiškai ir atliekant įvairius vaidmenis. Kai kurie žmonės geriausiai atsimena tai, ką pamato, kiti - išgirstą tekstą, dalis žmonių išmoka liesdami, darydami, gamindami, lankstydami ką nors. Mokymosi stilius – tai pamėgtas galvojimo, informacijos apdorojimo ir supratimo būdas.

Skiriami trys pagrindiniai informacijos priėmimo bei tvarkymo būdai: **regimasis, girdimasis ir motorinis**. Tipiniai atsakymai, nurodantys, kam vaikai skiria pirmenybę:

- “Tai atrodo puikiai”;
- “Tai skamba gerai”;
- “Ar galima tai paliesti?”.

Apie 65 procentus žmonių yra **regimojo** tipo atstovai. Tai reiškia, kad jiems giliausiai į atmintį įstringa tai, ką jie mato;

- Jie mėgsta analizuoti diagramas, paveikslėlius, žemėlapius, atidžiai perskaito nurodymus;
- Mėgsta skaityti užrašus ir daryti santraukas;
- Užsirašo formules ir nurodymus;
- Gerai prisimena matytus vaizdus.

Girdimojo tipo atstovai (jų yra apie 30 procentų) lengviausiai prisimena tai, ką yra girdėję, ir mokymosi turinį geriausiai prisimena garsiai skaitydami ir kartodami;

- Jie mėgsta klausytis, diskutuoti;
- Gerai išmoka, kai mokytojas kalba įdomiai ir aiškiai;
- Mėgsta pasakojimus ir juokus;
- Planuoja darbus tardamasis su kitais;
- Mėgsta kalbėti;

Kas priklauso **motoriniam** tipui, tas geriausiai įsimena tai, ką buvo užsirašęs;

- Mėgsta dalyvauti įvairiose veiklose;
- Mėgsta gaminti modelius, braižyti;
- Mėgsta mokytis grupėse ir naudoti įvairius modelius, schemas;
- Mėgsta eksperimentuoti, dirbti su bendraamžiais, tyrinėti aplinkoje;
- Mėgsta bandyti ir nepergyvena dėl klaidų.

Tokių žmonių yra apie 5 procentus.

Tačiau ši klasifikacija yra tik apytikrė. Dauguma žmonių priklauso mišriam tipui ir mokosi individualiai. Net ir to paties žmogaus mokymosi stilius bėgant laikui gali keistis. Nei vienas mokymosi stilius (būdas) nėra blogesnis ar geresnis už kitą –kiekvienas mokomės skirtingai.

Žinodami savo mokymosi stilių:

- Geriau išnaudosite savo mokymosi galimybes (panaudosite didesnę dalį savo įgimtų gebėjimų);
- Gausite geresnius įvertinimus;
- Geriau jausitės pamokoje;
- Išmoksite naujų mokymosi strategijų, metodų;
- Patirsite mažiau įtampos;
- Labiau pasitikėsite savimi.

Tyrinėtojai nustatė, kad mokinių, kurie mokėsi mėgstamu būdu, rezultatai buvo daug geresni.

Kaip mokiniui žinoti, koks mokymosi būdas jam geriausias?

Ši anketa padės nustatyti, koku būdu jums geriausia mokytis.

Ką turite daryti?

- Anketoje nėra teisingų ar klaidingų atsakymų bei paslėptų netikėtų.
- Anketą pildykite tiek laiko, kiek prireiks.
- Tam, kad rezultatai būtų geriausi, atsakykite į visus klausimus.
- Visi atsakymai yra „taip“ arba „ne“.
- Kiekvienam klausimui pasirenkate tik vieną atsakymą.
- Jei norite atsakyti „kartais“, pagalvokite ir apsispręskite, ar dažniau pritartumėte teiginiui, ar nepritartumėte ir pažymėkite „taip“ arba „ne“.
- Norėdami geriausių rezultatų, į klausimus turite atsakyti sąžiningai.

	Klausimas	Taip	Ne
1	Apibūdindami draugui savo atostogas, pasakojate apie skambėjusią muziką, garsus, patirtą triukšmą.		

2	Ar kalbėdami gestikuliuojate rankomis?		
3	Norėdami sužinoti žinias ar naujienas renkatės radiją ir televiziją, bet ne žinių portalus internete.		
4	Kai naudojate kompiuteriu, ar jums naudingi įvairūs paveikslėliai, piktogramos, spalviniai žymėjimai, pabraukimai?		
5	Pasižymėdami informaciją dažniau piešiate grafikus, paveikslėlius, bet nerašote teksto.		
6	Žaisdami kryžiuokus ir nulius įsivaizduojate „o“ ir „x“ ir kituose langeliuose.		
7	Ar patinka ardyti įvairius mechanizmus, tarkime dviratį?		
8	Bandydami teisingai parašyti žodį jį kelis kartus pasirašote popieriaus lape ir žiūrite kuris variantas atrodo teisingas.		
9	Kai mokotės ką nors nauja jums patinka klausyti instrukcijų, pokalbių, dėstymo.		
10	Ar patinka ką nors gaminti (maistą, kalėdinius papuošimus ...)?		
11	Kai naudojate kompiuteriu ar jums naudingi įvairūs garsiniai signalai pranešantys apie atliktą komandą, klaidą ar darbo pabaigą?		
12	Kai ką nors kartojate, mokotės naudojate diagramas, paveikslėlius.		
13	Ar greitai ir efektyviai nusirašote informaciją?		
14	Jei kas nors jums sakoma (pvz. vardas), ar atsimenate kas buvo pasakyta patys balsu nepakartoję?		
15	Laisvalaikiu mėgstate užsiimti fizine veikla, pvz., sportuoti, eiti pasivaikščioti.		
16	Turėdami laisvo laiko mėgstate klausytis muzikos.		
17	Atėję į parduotuvę mėgstate vienas ramiai apžiūrinėti prekes.		
18	Jums lengviau atsiminti žmonių vardus, bet ne veidus.		
19	Jei reikia pasakyti žodį paraidžiui, jį pirmiausia turite užsirašyti.		
20	Jums patinka dirbant judėti.		
21	Ar norėdami išmokti užsienio kalbos žodžių sakote juos garsiai?		
22	Apibūdindami draugui klasės draugo gimtadienį ar savo atostogas, pasakojate apie tai kaip atrodė žmonės, kuo jie buvo apsirengę, kokios buvo spalvos.		
23	Pradėję naują užduotį, mėgstate iš karto ją visą atlikti.		
24	Lengviau išmokstate ką nors daryti pamatę kaip kitas tai daro.		
25	Jei mokotės, pakartojus garsiai lengviau išmokti?		
26	Jums patinka rodyti žmonėms kaip ką nors padaryti, bet ne rašyti.		

27	Ar jums patinka vaidmenų pasikeitimas su mokytoju ar mokslo draugais, situacijos suvaidinimas?		
28	Informacijos ieškote eidami pas ką nors paklausti, patikrinti, bet nesėdite bibliotekoje.		
29	Renkantis muzikinį kūrinį mėgstate pasiklausyti ir įsiklausyti į kitų nuomonę.		
30	Ar lengva orientuotis pagal „google maps“ programą?		
31	Manote, kad daiktas labiausiai patiks jei jį paimsite ir apžiūrėsite.		
32	Atlikdami ar klausydamiesi muzikinį kūrinį mintyse įsivaizduojate sukurtą sceną ?		
33	Atlikdami užduotis niūniuojate, kalbatės su savimi?		
34	Prieš nusprendami mokytis groti kūrinį, peržiūrite kūrinio tekstą iki pabaigos?		
35	Planuodami naują kelionę mėgstate kitų klausinėti apie tai kur važiuoti.		

Rezultatai

Pažymėkite tik tuos klausimų numerius, kur atsakėte „taip“:

4		1		2	
6		3		5	
8		9		7	
12		11		10	
13		14		15	
17		16		19	
22		18		20	
24		21		23	
26		25		27	
30		29		28	
32		33		31	
34		35			
Regimasis		Girdimasis		Motorinis	

Dažniausiai rezultatas atspindi jums labiausiai tinkamą mokymosi būdą. Jei tai **regimasis** būdas, patariama:

- piešti su mokomąja medžiaga susijusius paveikslėlius, schemas, minčių žemėlapius;
- pabraukti svarbiausius dalykus, naudojant spalvas bei skirtingus šriftus;

- taip pat gerai yra žiūrėti mokomuosius filmus (ten, kur yra vaizdinė medžiaga);
- žiūrėti į žmogų (mokytoją), kuris aiškina, kalbasi su jumis: tai padės susikaupti;
- svarbiausią informaciją užsirašyti ir priklijuoti gerai matomose vietose;
- kartojantis uždengti mokomąją medžiagą (pvz.: natas) ir stengtis pagroti nežiūrint į tekstą, tada pasitikslinti;
- mokantis stengtis susikurti vaizdus, įsivaizduoti;
- dauguma regimuoju būdu besimokančių mėgsta mokytis vieni, tad mokykitės vienuose.

Jei tai **girdimasis** būdas, geriausia mokytis:

- ko nors mokantis, garsiai pasakyti tikslą, įvardinti, ką reikia išmokti: tai padės nukreipti mąstymą reikiama linkme;
- dalyvauti diskusijose;
- skaitant, grojant garsiai ar pašnibždomis;
- nuolat klausantis įrašytos muzikos;
- kam nors pagrojančiam, ką norima įsiminti, muzikinį tekstą, kurį reikia išmokti;
- kartojant ritmiškai;
- labai gerai mokytis klausantis muzikos bei papildomų garsinių įrašų apie tai, ko mokomasi.

Jei tai **motorinis** būdas, patariama:

- mokantis vaikščioti ar kitaip ritmingai judėti (pavyzdžiui, kartojant muzikinį sakinį ar motyvą ritmingai spragsėti pirštais ar mušti koja);
- nuolat keisti ar bent pertvarkyti savo mokymosi vietą;
- mokantis groti muzikinį kūrinį rekomenduojama keisti kūno padėtį (groti atsistojus, atsisėdus, stovint ant vienos kojos ir pan.);
- emocionaliai reaguoti į atliekamą muzikinį tekstą (šypsotis, linksėti, raukytis);
- svarbius dalykus patariama užrašyti mažuose lapeliuose ir priklijuoti juos gerai matomose, bet gal netikėtose vietose (pavyzdžiui, šaldytuvo viduje, draugui ant nugaros);
- natose žymėtis tai, kas yra svarbu, užrašinėti tai, apie ką pagalvota grojant, mokantis;
- kai norima prisiminti informaciją, užsimerkti ir mintyse išgirsti tai, ko buvo mokomasi;
- mokytis per žaidimą;
- tokiems žmonėms svarbu visą laiką būti užimtiems.

Mokantis svarbu nepamiršti laikytis mokymosi režimo: kas 30 minučių -3 minučių pertraukėlės, kas 2 valandas - 20-30 minučių pertraukos.